

Fyzika pro informatiky – příklady č. 2

- 1) Automobil se pohybuje rovnoměrně v zatáčce, která je částí kružnice. Rozhodněte, zda má vektor rychlosti automobilu stálou velikost a směr, nebo se mění. Dále rozhodněte, zda je vektor jeho zrychlení nulový, nebo nenulový a stálý, nebo zda se velikost i směr zrychlení mění. Proveďte náčrtek situace a vysvětlete význam použitých pojmů, případně je upřesněte.
- 2) Automobil jede po přímé silnici stálou rychlostí o velikosti $72 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$. Jaká je oběžná doba kola automobilu o poloměru $0,5 \text{ m}$? [0,16 s]
- 3) Kabina výtahu má i s cestujícími hmotnost 500 kg .
  - a) Určete sílu, kterou je napínáno lano výtahu, jestliže kabina stojí
  - b) Určete velikost zrychlení, jestliže je lano napínáno silou 6000 N
  - c) Určete velikost zrychlení, jestliže je lano napínáno silou 4500 NV obou případech určete i směr, kterým se výtah pohybuje
[5000 N ; 2 m/s^2 vzhůru; 1 m/s^2 dolů]
- 4) Automobil o hmotnosti 1200 kg jel rovnoměrně zpomaleným pohybem a zastavil za dobu 5 s na dráze 25 m . Jak velká byla počáteční rychlost automobilu? Jak velká byla brzdící síla? [10 m/s, 2400 N]
- 5) Chlapec táhne sánky o hmotnosti 50 kg silou o velikosti 200 N . Provaz, kterým chlapec sánky táhne, svírá s vodorovnou rovinou úhel 30° . Při pohybu působí na sánky třecí síla o velikosti 100 N . Určete velikost zrychlení sáněk a velikost tlakové síly, kterou působí sánky na vodorovnou rovinu [1,5 m/s², 400 N]
- 6) Jak velkou stálou silou musí působit reaktivní motor na raketu o hmotnosti 12 t , aby ji za 30 s uvedl z klidu do pohybu s rychlostí o velikosti $3,0 \text{ km} \cdot \text{s}^{-1}$? Do jaké výšky by se raketa při tom dostala? Úbytek hmotnosti rakety vzniklý vyhořením paliva neuvažujte, velikost tíhového zrychlení považujte za stálou. [$1,3 \cdot 10^6 \text{ N}$, 45 km]
- 7) Chlapec táhne sánky s nákladem o celkové hmotnosti 60 kg silou o velikosti 75 N po dráze 30 m . Proti pohybu sáněk působí třecí odporová síla, která se vypočítá podle vztahu $F_t = f \cdot F_g$. Součinitel smykového tření mezi skluznicemi a sněhem je $f = 0,10$. Určete mechanickou práci, kterou přitom chlapec vykoná. [2300 J]
- 8) Letadlo o hmotnosti 3000 kg vystoupí za 1 min do výšky 1 km a dosáhne rychlosti o velikosti $180 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$. Určete výkon jeho motoru. [560 kW]
- 9) Při zásahu sjede 70 kg těžký hasič dolů po tyči z výšky 3 m . Co se děje z energetického hlediska? Kolik energie se uvolní a kam se poděje? [2100 J]
- 10) Atlet uběhl za bezvětří dráhu 400 m rovnoměrným pohybem za $45,35 \text{ s}$. Jak dlouho poběží stejnou trať při protivětru $2,9 \text{ m/s}$? [67,56 s]
- 11) Z kabiny lanovky visící ve výšce 15 m vyhodím kámen o hmotnosti 450 g svisle dolů počáteční rychlostí 15 km/h . Za jak dlouho kámen dopadne na zem? [1,36 s]
- 12) Houfnice o hmotnosti 720 kg vystřelí 2 kg těžký projektil rychlostí 1800 km/h . Určete rychlost zpětného pohybu houfnice. Jakou silou musí být zpětný ráz brzděn, chceme-li pohyb zastavit na dráze 50 cm ? [1.39 m/s; 1389 N]
- 13) Vagón tramvaje o hmotnosti 40 t projíždí zatáčku o poloměru 120 m rychlostí o velikosti $10,8 \text{ km/h}$. Jak velkou boční silou působí kola tramvaje na kolejnici? Jaký směr a velikost má výsledná působící síla? [3000 N, **]
- 14) Vodovodní nádrž je ve výšce 25 m nad hladinou vody ve studni. Kolik vody přečerpá do nádrže za 1 hodinu čerpadlo o příkonu 30 kW a účinnosti 30% ? [129,6 m³]